

สำนักงานเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat)

สำนักงานเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat) ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2519 โดยรัฐบาลอินโดนีเซียได้มอบอาคารทางตอนใต้ของกรุงจาการ์ตา เพื่อใช้เป็นสำนักงานใหญ่ถาวรของอาเซียน ตั้งอยู่เลขที่ 70A Jl. Sisingamangaraja Jakarta Indonesia

สำนักงานเลขาธิการอาเซียน มีหน้าที่ประสานงานระหว่างหน่วยงานของอาเซียน ในการดำเนินโครงการและกิจกรรมของอาเซียนให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ภายในปี 2558 “การสร้างประชาคมอาเซียนที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง มีกฎเกณฑ์กติกาที่ชัดเจน และมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง” โดยให้แต่ละประเทศสมาชิกมีสำนักงานเลขาธิการอาเซียนแห่งชาติ (ASEAN National Secretariat) เป็นหน่วยงานระดับกรมในกระทรวงการต่างประเทศของประเทศนั้น ๆ มีหน้าที่ประสานกิจการอาเซียนและติดตามผลการดำเนินงานของอาเซียนภายในประเทศของตน สำหรับประเทศไทยหน่วยงานที่รับผิดชอบคือกรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ นอกจากนี้ยังมีคณะกรรมการผู้แทนถาวรประจำอาเซียน (Committee of Permanent Representatives : CPR) ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนระดับเอกอัครราชทูตที่ได้รับการแต่งตั้งจากประเทศสมาชิก มีภารกิจในการสนับสนุนการทำงานของคณะมนตรีประชาคมอาเซียน และองค์การระดับรัฐมนตรีอาเซียนเฉพาะสาขา รวมทั้งประสานงานกับสำนักงานเลขาธิการอาเซียนและสำนักงานเลขาธิการอาเซียนแห่งชาติ ตลอดจนดูแลความร่วมมือของอาเซียนกับหุ้นส่วนภายนอก ประเทศไทยได้แต่งตั้งเอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรประจำอาเซียนและมีผู้แทนถาวรไทยประจำอาเซียน ณ กรุงจาการ์ตา

เพื่อเป็นการเสริมสร้างศักยภาพในการร่วมมือกันแก้ไขปัญหาและรองรับความท้าทายตลอดจนสร้างความแข็งแกร่งและอำนาจต่อรองให้กับประเทศสมาชิกอาเซียน ผู้แทนประเทศสมาชิกอาเซียนจึงได้ลงนามร่วมกันในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมืออาเซียน ฉบับที่ 2 (Declaration of ASEAN Concord II หรือ Bali Concord II) เพื่อประกาศจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ภายในปี 2563 (ค.ศ. 2020) เพื่อสนับสนุนการรวมตัวและความร่วมมือรอบด้าน โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านการเมืองให้จัดตั้ง “ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community : APSC)” 2) ด้านเศรษฐกิจให้จัดตั้ง “ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC)” และ 3) ด้านสังคมและวัฒนธรรมให้จัดตั้ง “ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community : ASCC) ต่อมาผู้นำอาเซียนได้เร่งรัดเห็นชอบให้เร่งรัดการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนให้เร็วขึ้นกว่าเดิมอีก 5 ปี คือ ภายในปี 2558 (ค.ศ. 2015) โดยได้เล็งเห็นว่าสถานการณ์โลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อาเซียนจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อให้สามารถคงบทบาทนำในการดำเนินความสัมพันธ์ในภูมิภาคและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

สำนักงานเลขาธิการอาเซียนมีเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretary-General) เป็นหัวหน้าสำนักงาน มีหน้าที่กำกับดูแลงานของอาเซียนในภาพรวม อำนวยความสะดวก ดูแลความคืบหน้าในการดำเนินงานตามความตกลงและข้อตกลงใจของอาเซียนเสนอรายงานประจำปีเกี่ยวกับงานและข้อคิดเห็นของอาเซียน เข้าร่วมการประชุมกับประเทศคู่เจรจาตามแนวนโยบายที่ได้รับความเห็นชอบ และตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและเป็นผู้แทนของอาเซียนในเวทีระหว่างประเทศ

เลขาธิการอาเซียนเป็นตำแหน่งสำคัญที่มีบทบาทสูงแต่มีใช้ตำแหน่งสูงสุดของอาเซียน เพราะเลขาธิการคือหัวหน้าฝ่ายบริหารของสำนักงานที่ทำงานให้กับอาเซียนตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดในกฎบัตรอาเซียนและที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลประเทศสมาชิก ซึ่งหัวหน้ารัฐบาลที่เรียกว่า นายกรัฐมนตรี ประธานาธิบดี และพระราชาธิบดีหรือองค์สุลต่าน ซึ่งผู้นำรัฐบาลทั้ง 10 คน เป็นผู้มีอำนาจอำนาจในการตัดสินใจสูงสุดของอาเซียน

เลขาธิการอาเซียนได้รับการแต่งตั้งจากที่ประชุมสุดยอดอาเซียน (ASEAN Summit) จากการเสนอชื่อของประเทศที่มีสิทธิในการเสนอชื่อผู้สมัครใช้หลักการเวียนตามตัวอักษรภาษาอังกฤษของประเทศสมาชิก ดำรงตำแหน่งได้เพียงหนึ่งสมัย ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง 5 ปี และไม่สามารถต่ออายุได้ (non-renewable term) ทั้งนี้ ในช่วงปี 2556-2560 (ค.ศ. 2013-2017) นายเล เลื่อง มินห์ (Le Luong Minh) จากเวียดนามดำรงตำแหน่งเลขาธิการอาเซียนต่อจาก ดร. สุรินทร์ พิศสุวรรณ ดำรงตำแหน่งในช่วงปี 2551-2555 (ค.ศ. 2008-2012)

นอกจากนี้ ยังมีการแต่งตั้งรองเลขาธิการอาเซียนอีก 4 คน เพื่อเข้ามาช่วยเลขาธิการอาเซียนทำงาน โดยสองคนจะมาจากกรอบเวียนตามลำดับตัวอักษรชื่อของประเทศเพื่อน ๆ สมาชิก และอีกสองคน คัดเลือกตามความรู้ความสามารถ ซึ่งรองเลขาธิการอาเซียนทั้ง 4 คน มีวาระการดำรงตำแหน่ง 3 ปี และอาจต่อวาระการดำรงตำแหน่งได้อีกหนึ่งสมัย

http://ewt.prd.go.th/ewt/region8/ewt_news.php?nid=696&filename=Asean_main

<http://aec.kapook.com/view53468.html>

สำนักงานเลขาธิการอาเซียน
โครงสร้างองค์การ
(มีผลตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. 2559)

